

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra románských jazyků

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Kamila Nováková
Název práce: La typologie des exercices de grammaire en FLE

Oponoval: Mgr. Lucie Kratochvílová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl splněn):

Práce si klade za cíl jednak pečlivě popsat teoretickou reflexi vztahující se ke gramatickým cvičením, jednak vysledovat roli gramatiky – a především gramatických cvičení – v praxi.

Cíl práce byl splněn především v části praktické. Část teoretická vykazuje určité nedostatky, které se promítají i do části praktické.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Je nejprve nutné konstatovat, že si autorka práci velmi slibně rozvrhla a je zde velmi patrná snaha záměr pečlivě realizovat. Obsahové zvládnutí nicméně za pečlivým formálním provedením pokulhává.

Celou teoretickou část poznamenává určitá myšlenková neutříděnost, až nepromyšlenost problematiky.

Opakovaně se stává, že po sobě jdoucí podkapitoly (ale i věty) na sebe obsahově nenavazují, nerozvíjejí tytéž myšlenky, jak by se od nich předpokládalo.

Např. kapitola *Développement des compétences de communication* slibuje názvem teoretické pojednání, které by mohlo být velmi dobře využito v praktické části. Namísto toho jsou zde podány různorodé až nahodilé informace, téměř u každé kompetence je uvedeno, že jde o záležitost složitou, a závěr této podkapitoly zákonitě neshrnuje prezentované informace, ale přináší konstatování nová a tedy nepodložená. V kapitole 3.3.3 *Formes possibles d'un enseignement grammatical* je nejprve uvedeno, že ačkoli je práce zaměřena na zkoumání gramatických cvičení, je nutno představit i další formy vyučování, které vyučující může využít. Následuje kapitola 3.3.3.1 *Tableaux de grammaire*, pojednávající o možnosti využití tabulek, následuje kapitola 3.3.3.2 *Notion d'exercice*, překvapivě usilující o definici termínu gramatická cvičení, a nakonec je zařazena kapitola 3.3.3.3 s výmluvným názvem *Récapitulatif des pratiques grammaticales en classe de FLE*.

Opakovaně je relevantní téma pouze načrtnuto a náhle zkratkovitě uzavřeno nepodloženým, spíše banálním závěrem (viz např. kapitola 2.2.2.1, závěr kapitoly 3, a především str. 14, kdy je pojednání o různých koncepcích výuky gramatiky uzavřeno určitým osobním názorem, který by se ale v práci měl objevit v druhé části pojednání, a jedině jako závěr vycházející z vlastní výzkumné práce).

Autorka práce v úvodu konstatuje, že teoretické část zdůrazňuje důležitost role gramatiky při výuce francouzštiny. Tato je ale spíše opakovaně konstatována, než opřena o fakta (např. str. 8, 20), respektive je vyvozena zkratkovitě (pokud chceme správně mluvit, je nutné osvojit si gramatiku, tudíž je nutné učit se gramatiku, str. 3).

Teoretická část ale především selhává tam, kde by si měla vytvořit určitý základ pro následnou práci analytickou, praktickou.

Kapitola shrnující různé typy cvičení využitelné při výuce francouzštiny je jistě zajímavá a opodstatněná. Jedná se nicméně o výtah z jediné publikace, a především – přestože název práce dává usuzovat opak – se s touto typologií v praktické části vlastně nepracuje.

Teoretická část ale nepřipravuje kvalitní východisko ani pro ten výzkum, který se autorka nakonec rozhodla realizovat. Ačkoli jsou v této části obsaženy vlastně všechny důležité informace, které k tomu studentka potřebovala (v textu jsou vcelku důkladně prezentovány jednotlivé přístupy a koncepce spojené s osvojováním si gramatiky), jsou prezentovány odděleně, zařazeny nesouvisle a nedošlo k jejich hlubší reflexi, ujasnění (si) podstaty koncepcí a termínů.

(*Grammaire dans les méthodes d'enseignement du FLE*, která prezentuje různé objevivší se přístupy ve výuce francouzštiny, je prezentována zcela odvisle od podkapitol kapitoly 3 (kapitola s tajemným názvem *Activité grammaticale en classe de FLE – les démarches et les formes* obsahuje vlastně nesourodý sled prezentací různých pojmů, souvisejících s pojmem gramatika), které s ní zásadním způsobem souvisí: vstupní text na str. 19, kapitola 3.2 *Différentes conceptions de l'enseignement de la grammaire en FLE*, kapitola 3.2.2 *Grammaire implicite et explicite*, kapitola 3.3 *Comment enseigner/ apprendre la grammaire* a kapitola 3.3.1 *Conceptualisation*.)

Nelze tedy jednoznačně souhlasit s autorčiným tvrzením, že teoretická část vytváří základ umožňující lépe pochopit různé typy gramatických cvičení. Vazba mezi částí teoretickou a praktickou existuje jen velmi omezeně. Kvalitně zpracovaný a vyhodnocený výzkum v části praktické přináší jistě relevantní a zajímavé výsledky, ale bez možnosti hlubších závěrů, přestože k nim práce měla nakročeno. Toto dobře ilustruje případ otázky č.5 dotazníku, která se jeví být pro zvolenou problematiku stěžejní, kde neujasněnost teoretického vymezení termínu *l'enseignement de la grammaire* vede příznačně k výsledkům bez výpovědní hodnoty.

V části praktické není zřejmé, proč byla zohledněna míra pokročilosti žáků pouze u jednoho bodu dotazníku (obzvlášť když je deklarována její důležitost v závěru, aniž by konstatování vycházelo z analýzy dotazníku, viz str. 68 a 69), a vůbec nebyla zohledněna zjišťovaná délka pedagogické praxe.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po jazykové stránce je text na velmi dobré úrovni. V řadě případů se nicméně autorka práce uchyluje k dosti složitým formulacím, které znesnadňují porozumění, a to ne nutně v souvislosti s náročností formulovaných myšlenek. V podobném směru působí také řada komplikovaně formulovaných sdělení, která pouze opakují již sdělené (viz např. kapitola 2.3.6), nebo zbytečně explicitně vyjadřují zjevné.

Text je navíc roztržtěn do neúměrného množství kapitol a podkapitol, které se, obzvlášť v teoretické části, nejeví funkční.

Je nutné ocenit kvalitu zpracování tabulek a grafů. Odkazy na literaturu jsou uváděny odpovídajícím způsobem.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Ambiciózně rozvržená práce, pečlivá po formální stránce, bohužel ale ne zcela dotažená po stránce obsahové.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Jaký spatřujete vztah mezi termíny, které používáte: „*grammaire inductive*“ a „*grammaire implicite*“?
2. Proč jste se v části praktické rozhodla zohlednit míru pokročilosti žáků pouze u bodu 4 dotazníku a vůbec nezohlednit délku pedagogické praxe, přestože jste ji zjišťovala?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

velmi dobře

Datum: 22.5.2015

Podpis: